

Brüsszel, 2022.8.26.
COM(2022) 416 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK
az Innovációs Alap végrehajtásáról, beleértve az 1031/2010/EU rendelet 24. cikkében
említett felülvizsgálatot

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az Innovációs Alap végrehajtásáról, beleértve az 1031/2010/EU rendelet 24. cikkében említett felülvizsgálatot

1. BEVEZETÉS

Az Innovációs Alap a világ egyik legnagyobb, az innovatív karbonszegény technológiák kereskedelmi demonstrációját szolgáló finanszírozási programja, amelynek célja, hogy Európa dekarbonizálásának és a klímasemlegességre való átállásának támogatása érdekében ipari megoldásokat hozzon forgalomba. Méretéből adódóan és mivel az innovatív tiszta technológiák bevezetésének utolsó lépéseire összpontosít, az uniós szinten rendelkezésre álló, széles körű pénzügyi eszközök között is egyedülálló szerepet tölt be.

Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer kibocsátási egységeinek árverés útján történő értékesítéséből származó, több mint 38 milliárd EUR-val¹ finanszírozott Innovációs Alap céljai a következők:

- energiaigényes iparágak, beleértve a környezetvédelmi szempontból biztonságos szén-dioxid-leválasztást és -hasznosítást (CCU), amely jelentősen hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez, valamint a nagy szén-dioxid-kibocsátású termékeket helyettesítő termékek,
- a szén-dioxid környezetvédelmi szempontból biztonságos leválasztására és geológiai tárolására irányuló projektek,
- innovatív megújulóenergia-termelési technológiák, valamint
- energiatárolási technológiák.

Célja, hogy megfelelő pénzügyi ösztönzőket hozzon létre a vállalatok számára ahhoz, hogy most ruházzanak be a tiszta technológiákba, és felkészítse őket arra, hogy globális vezető szerepet töltsenek be a tiszta technológiák terén.

1. ábra: Az Innovációs Alap áttekintése

¹ A szén-dioxid-kibocsátási ártól függően a mennyiséget 75 EUR/t CO₂ szén-dioxid-kibocsátási ár alapján becsülik meg.

Az ETS-irányelvnek a Bizottság által 2021 júliusában, az „Irány az 55 %!” csomag² részeként javasolt felülvizsgálatának célja, hogy tovább erősítse az Alapot azáltal, hogy növeli az ETS kibocsátási egységek számát és ezáltal az Alap rendelkezésére álló költségvetést, továbbá kiterjeszti annak hatályát a tengeri, közúti közlekedési és építőipari ágazatra.

Az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság tartozik általános felelősséggel az Innovációs Alapért, beleértve a pályázati felhívások volumenének és szakpolitikai prioritásainak, valamint alapvető elemeinek meghatározását, továbbá az odaítélésről szóló döntések elfogadását. Az Európai Éghajlat-politikai Infrastrukturális és Környezetvédelmi Végrehajtó Ügynökség (a továbbiakban: CINEA) feladata a pályázati felhívások lebonyolítása, az értékelések, a támogatások előkészítése és aláírása, valamint a projektek napi szintű nyomon követése. Az Európai Beruházási Bank projektfejlesztési támogatást nyújt. Konzultáció zajlik a tagállamokkal a finanszírozási döntésekről és a kiválasztott projektek listájáról, ugyanakkor a tagállamok szerepe elengedhetetlen ahhoz, hogy elérjék a területükön található potenciális pályázókat, és támogassák őket a projektpályázatokban (pl. támogatási rendszerek révén) és a végrehajtásban (pl. az engedélyezés megkönnyítése révén).

1.2. A jelentés célja

A 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az Alap működése tekintetében való kiegészítéséről szóló, 2019. február 26-i (EU) 2019/856 felhatalmazáson alapuló rendelet (a továbbiakban: a felhatalmazáson alapuló rendelet) 23. cikkének (6) bekezdése szerint a Bizottság évente jelentést tesz a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az Alap végrehajtása terén elért eredményekről.

² [Az EU gazdaságának és társadalmának átalakítása az éghajlatváltozással kapcsolatos törekvések sikere érdekében \(europa.eu\).](https://europa.eu/european-council/story/eu-economic-social-reforms-linked-to-climate-change-efforts)

Ez a jelentés úgy teljesíti a 2020-ra és 2021-re vonatkozó követelményt, hogy összefoglalja az Alap első két pályázati felhívásának eredményeit, amelyek csak 2021 végén álltak rendelkezésre: az első, nagy léptékű pályázatokra (a meghatározás szerint a 7,5 millió EUR-t meghaladó teljes tőkekiadással járó projektekre) vonatkozó felhívás, valamint az első, kis léptékű pályázatokra (a meghatározás szerint 7,5 millió EUR alatti teljes tőkekiadással járó projektekre) vonatkozó felhívás. Az első, nagy léptékű pályázatokra vonatkozó felhívás 2020. július 3-án nyílt meg, az eredmények pedig 2021. november 16-án jelentek meg, míg a kis léptékű pályázatokra vonatkozó felhívás 2020. december 1-jén nyílt meg, az eredmények pedig 2021. július 27-én jelentek meg.

Ez a jelentés az említett felhívások eredményeit és az alap céljaihoz való hozzájárulásukat elemzi, miközben a levont tanulságokra és a szakpolitikai szempontból releváns következtetésekre összpontosít.

Bár a második, nagy léptékű projektekre vonatkozó felhívás 2021. október 26-án, a második, kis léptékű projektekre vonatkozó felhívás pedig 2022. március 31-én nyílt meg, e felhívások még mindig folyamatban vannak, ezért eredményeikről az Innovációs Alapról szóló második jelentés fog beszámolni.

Az árverési rendelet³ 24. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Bizottság felülvizsgálja az egyes pályázati felhívásokhoz kapcsolódó, az Innovációs Alap odaítéléséről szóló határozatok után árverés útján történő értékesítésre fennmaradó kibocsátási egységek mennyiségét, valamint az Innovációs Alap műveleteihez kapcsolódó egyéb szempontokat. Ilyen felülvizsgálatokat két évente kell végezni úgy, hogy az első felülvizsgálatra legkésőbb 2022. június 30-ig sor kerüljön. A mostani jelentés ennek a célnak is megfelel.

2. AZ INNOVÁCIÓS ALAP ELSŐ KÉT PÁLYÁZATI FELHÍVÁSÁNAK EREDMÉNYE

2.1. A magánpiac Innovációs Alap iránti érdeklődése

A 2019 és 2020 során számos uniós iparági szövetség és tagállam részvételével zajló kiterjedt kommunikációs kampánynak és több mint 30 figyelemfelkeltő műhelytalálkozónak⁴ köszönhetően mindkét felhívásra jelentős számú pályázat érkezett: a nagy léptékű projektek esetében 311⁵, a kis léptékű projektek esetében 232⁶. A pályázatok valamennyi támogatható ágazatra és tagállamra kiterjedtek, így segítettek az Alap azon célkitűzésének elérésében, hogy széles ágazati és földrajzi területen finanszírozzon projekteket.

³ A Bizottság 1031/2010/EU rendelete (2010. november 12.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei árverés útján történő értékesítésének időbeli ütemezéséről, lebonyolításáról és egyéb vonatkozásairól ([EUR-Lex – 02010R1031-20191128 – HU – EUR-Lex \(europa.eu\)](#)).

⁴ [Szakpolitika-fejlesztés \(europa.eu\)](#) az érdekelt felek bevonása keretében.

⁵ [Nagy léptékű projektekre vonatkozó első pályázati felhívás: 311 pályázat a tiszta technológiákkal kapcsolatos projektek 1 milliárd EUR összegű uniós finanszírozására](#)

⁶ [Kis léptékű projektekre vonatkozó első pályázati felhívás: 232 pályázat a tiszta technológiákkal kapcsolatos kisméretű projektek 100 millió EUR összegű uniós finanszírozására](#)

A pályázatok száma azt mutatja, hogy az ipar érdekelt az uniós klímasemlegességhez hozzájáruló tiszta technológiai megoldások kifejlesztésében, és hogy az Alap olyan zöld projektek változatos portfóliójából választhat, amelyek támogatást igényelnek és magántőkét mozgósítanak. A nagy léptékű pályázatokhoz képest az első kis léptékű pályázati felhívásra kevesebb pályázat érkezett az energiaigényes iparágakból, valamint a szén-dioxid-leválasztásból, -felhasználásból és -tárolásból, viszont több pályázat érkezett a megújuló energiaforrások és az energiatárolás ágazatából.

2.2. A pályázatok minősége

A Bizottság mindkét pályázati felhívás esetében a pályázati eljárás során széles körű, felhíváspecifikus támogatást nyújtott a pályázóknak. A pályázatok általános minősége magas volt, ami a projektek közötti erős versenyhez vezetett mindkét pályázati felhívásban. A kis léptékű pályázati felhívások esetében azonban a pályázatok minősége alacsonyabb volt, amit az is bizonyít, hogy alacsony volt az összes alsó küszöbértéket elérő pályázat száma.

A Bizottság és a CINEA minden felhívásra külön webináriumokat⁷ és információs napokat szervezett. Részletesen kifejtették a pályázati felhívások szövegét, megválaszolták az esetleges pályázók kérdéseit, és magyarázó anyagokat bocsátottak rendelkezésre, hogy segítsék a vállalatokat pályázataik elkészítésében. Ezzel párhuzamosan egy erre a célra létrehozott ügyfélszolgálat mindkét felhívás esetében összesen több mint 1 500 kérdést válaszolt meg. A pályázati felhívások lezárását követően jelentést nyújtottak be és tettek közzé azokról a bevált gyakorlatokról, amelyek segíthetik a potenciális pályázókat⁸.

Az első nagy léptékű pályázati felhívás esetében a beérkezett 311 pályázatból 19-et (5 %) találtak nem elfogadhatónak vagy nem támogathatónak az első szakaszban⁹. Az első kis léptékű pályázati felhívás esetében a 232¹⁰ beérkezett pályázat közül 55-öt találtak nem elfogadhatónak vagy nem támogathatónak (24 %), 2-t figyelmen kívül hagytak (teszt-pályázatok), aminek következtében összesen 175 támogatható pályázat versenyzett vissza nem térítendő támogatásért (lásd: Figure 2).

2. ábra: A támogatható és elfogadható pályázatok száma felhívásonként

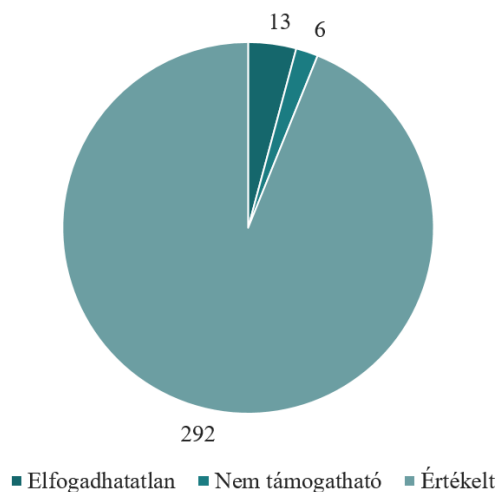
⁷ „Large-scale projects” (nagy léptékű projektek) és a „Webinars” (webináriumok) menüpont alatt „Small-scale projects” (kis léptékű projektek)

⁸ [policy innovation-fund best practice en 0.pdf \(europa.eu\)](#).

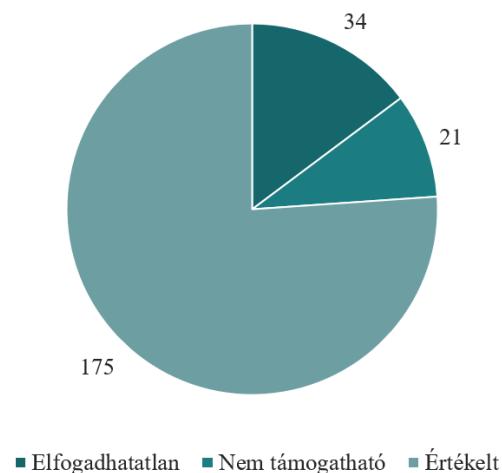
⁹ A felhatalmazáson alapuló rendelet lehetővé teszi a nagy léptékű pályázati felhívások egy vagy két szakaszban történő lebonyolítását, míg a kis léptékű pályázati felhívásokat egy szakaszban bonyolítják le. Az első nagy léptékű pályázati felhívásra két szakaszban került sor.

¹⁰ 232 eredeti pályázat, amelyek közül kettőt még az értékelés előtt figyelmen kívül hagytak.

Nagy léptékű projektekre vonatkozó felhívás

Kis léptékű projektekre vonatkozó felhívás

A projekteket a felhatalmazáson alapuló rendeletben és a pályázati felhívások szövegében meghatározott öt odaítélési szempont alapján választották ki (kis léptékű projektek esetében az odaítélési szempontok egyszerűsödtek):

1. innovációs szint;
2. üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának elkerülésének hatékonysága;
3. a projekt kidolgozottsága;
4. méretezhetőség; valamint
5. költséghatékonyság.

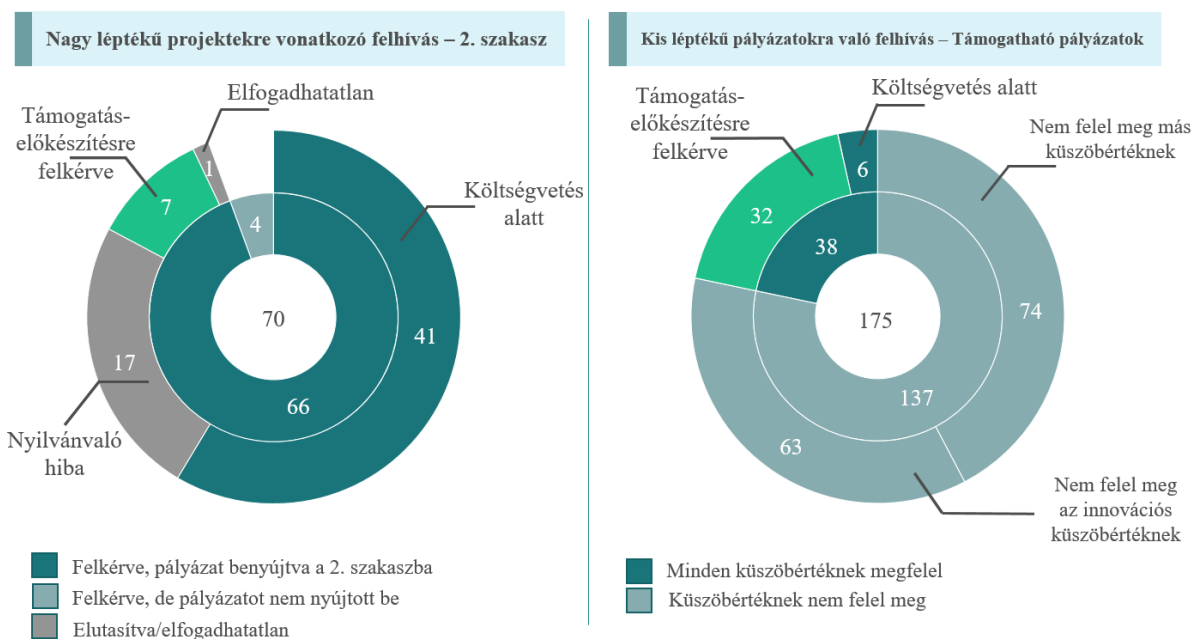
Összességében az első nagy léptékű pályázati felhívásban szereplő projektek pontszáma az odaítélési szempontok tekintetében magasabb volt, mint a kis léptékű pályázatoké, és erősödött a projektek közötti verseny (lásd: Figure 3). A két értékelési fordulóból álló nagy léptékű pályázati felhívás keretében az első szakaszból származó 70 legjobb, támogatható pályázatot hívták meg a második szakaszba. Ebből a 70 meghívott pályázatból 66 pályázatot nyújtottak be. Végül hét projekt kapott meghívást támogatás-előkészítésre, míg 41, magas pontszámot (azaz az összes odaítélési szempontra vonatkozó alsó küszöbértéket) elérő projektet nem lehetett finanszírozni a nagy léptékű pályázati felhívás elégtelen költségvetése miatt.

Az első kis léptékű pályázati felhívásban a 175 értékelt pályázat közül 137 nem felelt meg az összes odaítélési küszöbértéknek. Mindössze 6 olyan pályázat volt, amely meghaladta az összes küszöbértéket, de az elégtelen költségvetés miatt nem volt finanszírozható, és 32 projekt kapott meghívást támogatás-előkészítésre. Végül 30 projekt részesült támogatásban, míg két projekt visszavonásra került.

Az odaítélési szempontok értékelése azt mutatja, hogy a két felhívás között jelentős különbségek mutatkoznak a medián pontszám eloszlásában. Az első nagy léptékű pályázati felhívásban több pályázat pontszáma haladta meg az összes küszöbértéket, így a finanszírozási verseny erősebb volt (41 volt a küszöbérték felett és hetet ítélték oda), míg az

első kis léptékű pályázati felhívásban mindössze 38 pályázat volt az odaítélési küszöbérték felett, és 32 pályázatnak ítélték meg támogatást. A kis léptékű pályázati felhívás keretében odaítélt pályázatok azonban viszonylag magasabb pontszámot kaptak, mint a nagy léptékű pályázati felhívás keretében odaítélt pályázatok.

3. ábra: Az első nagy és kis léptékű pályázati felhívás projektjei közötti verseny szintje – végső rangsor

A Bizottság továbbra is törekszik arra, hogy segítséget nyújtson az Alapra pályázó vállalatoknak az egyes felhívásokhoz kapcsolódó webináriumokkal, útmutatókkal és a bevált gyakorlatokról szóló jelentésekkel, valamint innovatív eszközökkel, például a második kis léptékű pályázati felhíváshoz kidolgozott önellenőrzési kérdőívvel.

A két pályázati felhívásra benyújtott pályázatok igen magas száma és a költségvetést jelentős mértékben meghaladó túljelentkezés erőteljes finanszírozási versenyt jelzett előre, ezért csak kevés projekt részesült támogatásban, míg számos, az összes küszöbértéket elérő projekt nem kapott támogatást, különösen a nagy léptékű pályázati felhívások esetében. Ez azt jelzi, hogy a vállalatok komoly érdeklődést mutatnak az Alap iránt, ezért a Bizottság 50 %-kal növelte a második nagy léptékű pályázati felhívás méretét, továbbá a felhatalmazáson alapuló rendeletnek az egyszakaszos pályázat lehetővé tétele érdekében történő módosítása révén azt is megkönnyíti a pályázati felhívások első fordulójában induló projektek számára, hogy újra pályázhassanak.

2.3. A kért támogatások és a rendelkezésre álló költségvetés

A mindkét pályázati felhívásra, de különösen a nagy léptékű pályázati felhívásokra pályázó projektek sokkal nagyobb finanszírozást igényeltek, mint az adott felhívások keretében rendelkezésre álló összegek. Ezért a Bizottság a finanszírozási határozattal összhangban a

20 %-os rugalmassági mechanizmus alkalmazásával maximalizálta a pályázati felhívások költségvetését. Az első nagy léptékű pályázati felhívásra jelentkező projektek összesen 21,7 milliárd EUR-t igényeltek, ami jelentősen meghaladta a rendelkezésre álló 1 milliárd EUR-s költségvetést. Az első kis léptékű pályázati felhívás esetében a túljelentkezés valamivel kevésbé volt hangsúlyos: a kért költségvetés 12,1 milliárd EUR volt, ami a rendelkezésre álló költségvetés tízszerese. A túljelentkezés kezelése érdekében a Bizottság a finanszírozási határozattal összhangban a 20 %-os rugalmassági mechanizmus alkalmazásával maximalizálta a felhívások költségvetését, és az első nagy léptékű pályázati felhívásban 1 145 586 747 EUR, az első kis léptékű pályázati felhívásban pedig 109 163 733 EUR összegű támogatást ítélte oda.

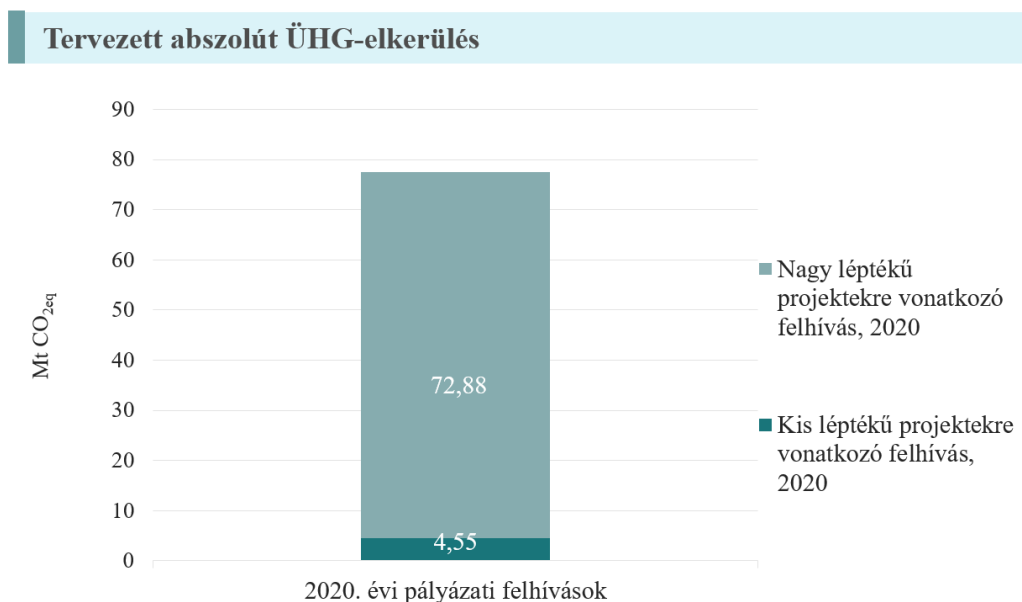
2.4. Az Innovációs Alap projektjeinek hozzájárulása az EU klímasemlegességéhez

2.4.1. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése

Az Innovációs Alap első két pályázati felhívása olyan projekteket támogat, amelyek jelentős potenciállal rendelkeznek az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozóan és hozzájárulnak az EU klímasemlegességéhez.

Az Innovációs Alap pályázati felhívásainak első fordulójában odaítélt projektek a működésük első 10 évében 77,4 Mt CO₂-egyenérték csökkenést jeleznek. Az első kibocsátáscsökkentési eredmények 2023-tól várhatók, amikor az első nyertes projektek működésbe lépnek.

4. ábra: Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás várható abszolút elkerülése a nyertes projektek működésének 10 éve alatt

2.4.2. Rendkívül innovatív projektek, amelyek jelentős méretezhetőségi potenciállal rendelkeznek

Az Innovációs Alap első két pályázati felhívása olyan rendkívül innovatív projekteket támogat, amelyek teljes ipari ökoszisztémák klímasemlegességre való átállását fogják megkönnyíteni. A projekteknek az EU-ban érvényes, legkorszerűbb technológiákhoz képest több mint fokozatos innovációt kell nyújtaniuk ahhoz, hogy finanszírozásban részesüljenek, míg gyakrabban nagyon erős vagy áttörést jelentő innovációként értékelik őket. A nyertes projektekben jelentős lehetőségek rejlenek a méretezhetőség tekintetében, ami lehetőséget kínál az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának további csökkentésére azáltal, hogy a technológiát vagy annak alkalmazását más helyszínekre és ágazatokra helyezik át, és a regionális és európai gazdaság különböző szereplőinek együttműködésével járnak.

Nagy léptékű projektekre vonatkozó első pályázati felhívás

Az első nagy léptékű pályázati felhívás első szakaszában értékelt projektek a technológiai pályák és az innovatív tiszta technológiai megoldások széles skáláját mutatták¹¹. Ez a sokféleség a felhívás második szakaszában és a hét nyertes projektben is fennmaradt.

Az első nagy léptékű pályázati felhívás keretében a hét kiválasztott projekt¹² különböző ágazatokban jelentkező kihívásokkal foglalkozik: acél, vegyi anyagok (ammónia, metanol, etilén-oxid), hidrogén (zöld és kék), fényelemek gyártása, cement, CCU-beton, villamos energia, fűtés és hűtés. A nyertes projektek gyökeres változást hoznak, továbbá az érintett ágazatokban, tagállamokban és régiókban előmozdítják a dekarbonizációt.

Az alkalmazott technológiák a javasolt léptékben áttörést jelentő és a maguk nemében egyedülálló technológiák, amelyek az ágazatok és a gazdaság között széles körű méretezhetőségi potenciállal rendelkeznek:

- 1,2 Mt/év (Svédországban az acélgyártás 25 %-a) megújuló hidrogéneken alapuló közvetlen redukciós acélmű a HYBRIT Demonstration keretében.
- 500 MW-os elektrolizátor a HYBRIT Demonstration keretében, 50 MW elektrolizátor a SHARC keretében.
- A TANGO keretében a bifaciális heteroátmenetes fényelemek (B-HJT) 3 GW-os gyára.
- Szén-dioxid-leválasztás cementben (K6), gőzzel végzett metánreformálás, ammónia és etilén-oxid előállítás (Kairos@C), szén-dioxid-leválasztás és -hasznosítás előkészítése finomítók számára a SHARC keretében.
- A maga nemében egyedülálló, széndioxid-szállításra szolgáló hajó a Kairos@C keretében.
- 4 projekt, amely CO₂-t szállít az Északi-tengeren található különféle helyszíneken történő geológiai tárolás céljából (Kairos@C, BECCS@STHLM, SHARC, K6).

¹¹ [Az Innovációs Alap első, 2020. októberi nagy léptékű pályázati felhívására beérkezett pályázatok statisztikái.docx \(europa.eu\).](#)

¹² [policy_funding_innovation-fund_large-scale_successful_projects_en.pdf \(europa.eu\).](#)

- A települési szilárd hulladék égetéssel történő energetikai hasznosítása helyett metanollá történő átalakítása az ECOPLANTA keretében.
- Nettó szén-dioxid-eltávolítás a BECCS@STHLM keretében.

A projektek fő helyszínei Belgium, Olaszország, Svédország (2), Franciaország, Spanyolország és Finnország, de a CO₂ szállítása és tárolása révén Hollandia és Norvégia is nélkülözhetetlen partner lesz.

Az első nagy léptékű pályázati felhívásra benyújtott, közel 300 pályázatból álló, szilárd projektportfólió nagyon sokféle technológiai útvonalat mutat, amely több ágazat zöld átállásához vezethet.

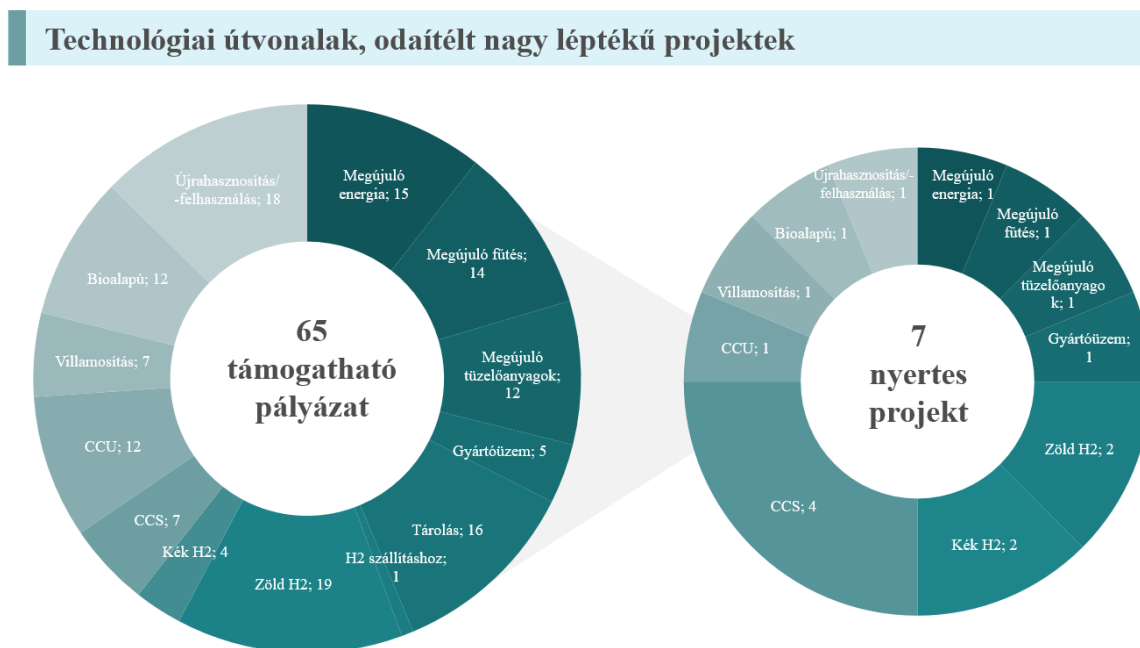
Az energiaigényes iparágak kategóriáján belül három fő technológiai útvonalat azonosítottak: i. hidrogén, ii. szén-dioxid-leválasztás és/vagy -tárolás és iii. bioalapú megoldások, ugyanakkor számos projekt e fő útvonalak közül többet is alkalmaz, és más műszaki megoldásokkal egészül ki. További gyakori útvonalak az újrahasznosítás (pl. fémhulladék, műanyagok), a pirolízis, a gázosítás és a villamosítás. Az energiaigényes iparági kategórián belül a pályázatok jelentős része (7 %) integrálta a hidrogénelosztást és -használatot a különböző szállítási módokba (pl. nehézgépjárművek, buszok, üzemanyagcellás és hidrogénüzemű járművek, hajók). Az összes pályázat mintegy egyötöde foglalkozik különböző biomassza-alapanyagokkal, főként hulladékokkal és maradékanyagokkal.

A szén-dioxid-leválasztás, -hasznosítás és -tárolás kategórián belül a legtöbb pályázat ezen értéklánc egyetlen részére összpontosít, és a szén-dioxid leválasztása különböző forrásokból (biofinomítók, vas- és nemvasfémgyártás, cement- és mészgégyártás, finomítóüzemek, vegyipari üzemek, bio- és geotermikus kapcsolt energiatermelő létesítmények, hulladékból energia előállítás vagy környezeti levegő) történik, és különböző termékek (villamos energia és hőenergia, hidrogén, metanol, repülőgép-üzemanyagok, metán, építőanyagok, egyéb vegyi anyagok és egyéb tüzelőanyagok) előállítására irányul.

A megújuló energiaforrások kategóriáján belül valamennyi fő technológiatípus megtalálható: szárazföldi és tengeri szélenergia, lebegő és szárazföldi alapzatok, koncentrált napenergia, fotovoltai (PV), fényelemek és modulok termelő létesítményei, árapály-, hullám-, sótartalomgradiens- és vízenergia, mély geotermikus energia. A megújuló energiaforrásokra vonatkozó számos pályázat különböző megújulóenergia-technológiákat ötvöz, mint például a koncentrált napenergia és a fotovoltai, a koncentrált napenergia és a biomassza, a szélenergia és a fotovoltai kombinációi. Az ingadozó teljesítményű megújuló energiaforrásokat gyakran akkumulátorral vagy hőtárolással, illetve hidrogéntermeléssel kombinálják.

Az energiátárolási kategórián belül számos pályázat célja, hogy megoldásokat találjon a napi villamosenergia-tárolásra, míg más pályázatok más tárolási típusokat is magukban foglalnak, mint például az akkumulátorok, a sűrített vagy folyékony levegős tárolás, a hő-, hidrogén- és víztárolás. Egyes pályázatok keresleti oldali intézkedésekre vonatkoznak, és intelligens hálózatokat vagy virtuális erőművi megoldásokat alkalmaznak, míg mások akkumulátorgyártó létesítményekre irányulnak.

5. ábra: A nagy léptékű pályázatokra irányuló első pályázati felhívás technológiai útvonalai: a második szakaszra meghívott pályázatok és a nyertes projektek¹³

Kis léptékű projektekre vonatkozó első pályázati felhívás

A kis léptékű projektekre vonatkozó első pályázati felhívás keretében 30 projekt részesült támogatásban¹⁴, néhány projekt főbb jellemzőit az alábbiakban ismertetjük:

- a maga nemében egyedülálló technológiák új ágazatokban történő bevezetése: például az első mobil hőakkumulátor kifejlesztése évi 6 GWh ipari hulladékhő visszanyerésével, hogy ott szolgáltatson energiát, ahol nincs távfűtési vagy -hűtési infrastruktúra (WH-projekt), vagy a világ egyik első, 1,2 MW megújulóenergia-termelési kapacitással rendelkező lebegő szél erőműrendszerének kiépítése és üzemeltetése (NAWEP-projekt),
- a maga nemében egyedülálló technológiák alkalmazása a meglévő ipari folyamatokra: például a hulladékolajból kiváló minőségű olaj regenerálása, ami segít elkerülni, hogy szűz fosszilis alapú olajat (SKFOAAS) kelljen előállítani, vagy áttörést jelentő technológia, amelynek célja a biometán visszanyerésének fokozása és minőségének javítása, hogy hálózati használatra alkalmas legyen, meglévő hulladéklerakó-gáz (W4W) felhasználásával,
- a meglévő technológiák új kombinációjának bevezetése: például alacsony széndioxid-kibocsátású sóder előállítása egy finomító, egy hulladékkezelő vállalat és egy építőanyag-gyártó tevékenységeinek kombinálásával (AGGREGACO2), vagy tengeri

¹³ [policy_innovation-fund_lsc_statistics_en_0.pdf \(europa.eu\)](#).

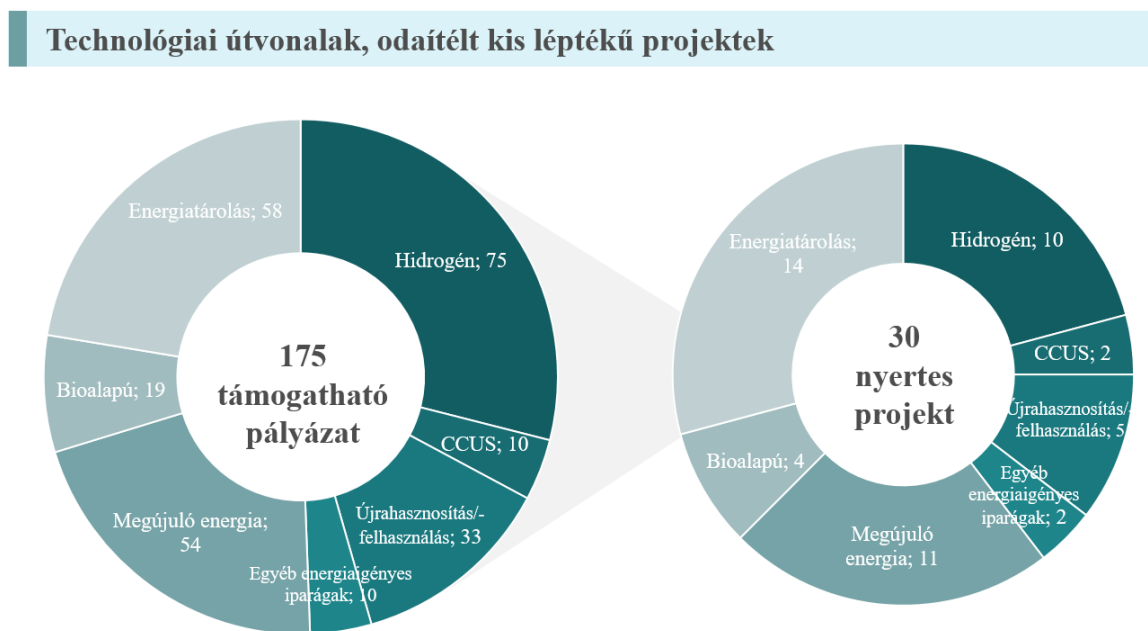
¹⁴ [Kis léptékű projektek \(europa.eu\)](#).

kikötő átalakítása a hálózaton kívüli működésre képes első európai kikötővé egy saját irányítású, évi 6 300 MWh megújuló energiát felhasználó energiaközösség (GREENMOTRIL) alapján, vagy a lebegő szélenergiából, napelemekből és redox folyadékáramos akkumulátoros tárolásából származó technológiák kombinálása, ami a gáztároláshoz szükséges alapterhelési energiafogyasztás 73 %-át szolgáltatja (AQUILON),

- a meglévő technológiák helyettesítése: például a cellulózgyár mészégető kemencéjében a fosszilis tüzelőanyagok biomassza-tüzelőanyaggal való helyettesítésére szolgáló innovatív utólagos átalakítási megoldás bevezetése (LK2BM).

Az első kis léptékű pályázati felhívásra pályázó projektek a kisebb ágazatokban szintén a technológiai lehetőségek széles skáláját, valamint az új ágazatok és piacok innovatív megoldásait mutatják. A támogatási megállapodást aláíró 30 projekt technológiai útvonalai hét nagyobb technológiai útvonalba csoportosíthatók, és a legtöbb projekt az energiátárolásra, a megújuló energiára és a hidrogénre terjed ki.

6. ábra: A kis léptékű pályázatokra irányuló első pályázati felhívás technológiai útvonalai (nyertes projektek)

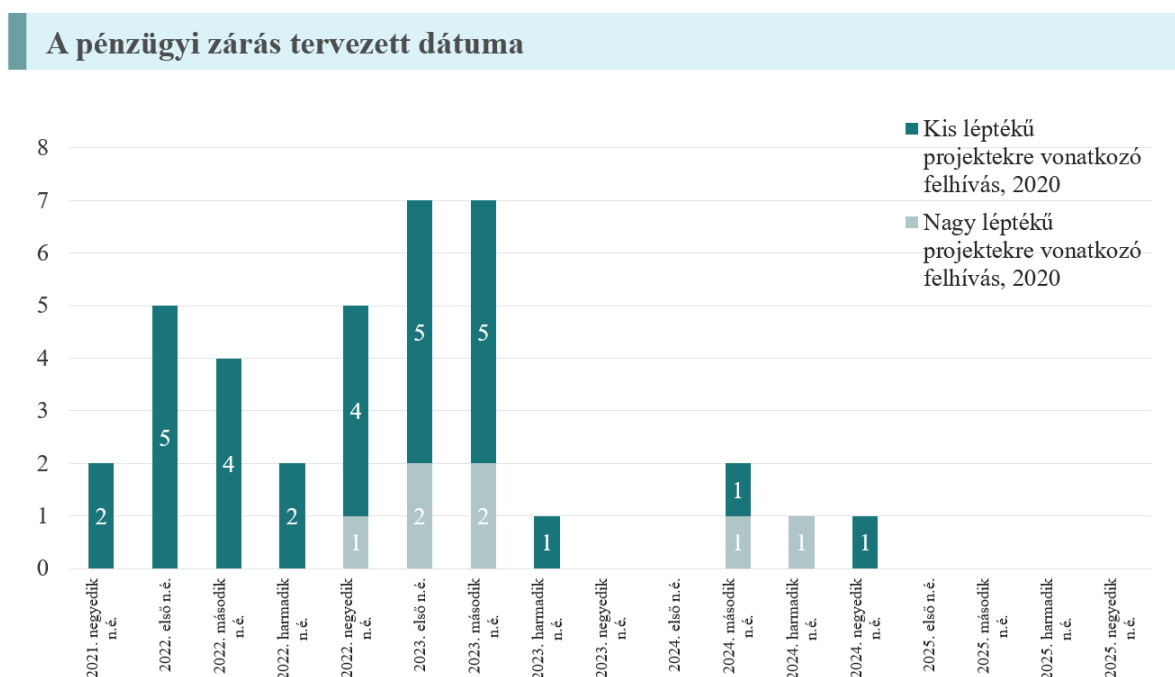
2.4.3. Kidolgozott projektek

Az Innovációs Alap első két pályázati felhívása pénzügyi és üzleti szempontból kidolgozott projekteket támogat.

Mivel az Innovációs Alap célja a gyorsan alkalmazható tiszta technológiai megoldások támogatása, a projekteknek a támogatás aláírásától számított legfeljebb négy éven belül, azaz az első két pályázati felhívás esetében legkésőbb 2025–2026-ig el kell jutniuk a pénzügyi

lezárásig¹⁵. Az alábbi ábra azt szemlélteti, hogy a 37 nyertes projekt közül 20 (54 %) várhatóan egy éven belül, 13 (35 %) 2 éven belül, 4 (11 %) pedig 3 éven belül eljut a pénzügyi lezárásig. A kis léptékű projektek viszonylag gyorsabban érik el a pénzügyi lezárást, ami az alacsonyabb költségekkel és általában egyszerűbb pénzügyi struktúrával függ össze.

7. ábra: A pénzügyi lezárás elérését tervező projektek száma negyedéves bontásban¹⁶

Ezenkívül az Innovációs Alap első pályázati felhívásaiban vissza nem térítendő támogatásban részesült valamennyi projekt 2026-ra tervezi megkezdeni működését, ami magas szintű működési kidolgozottságot mutat. A projektek többsége (37-ből 29) 2025 első negyedévére tervezi a működés megkezdését. Ez már az évtized vége előtt biztosítaná a kibocsátáscsökkentést.

2.4.4. Projektfejlesztési támogatás kevésbé kidolgozott projektek számára

Az Innovációs Alap a projektek kidolgozottságának javítása céljából különleges eszközzel – projektfejlesztési támogatással¹⁷ – rendelkezik az Európai Beruházási Bank (a továbbiakban: EBB) által nyújtott, a projektek igényeihez igazított, magas színvonalú technikai és pénzügyi

¹⁵ Az Innovációs Alap keretében a pénzügyi lezárás a következőképpen határozható meg: a projektfejlesztési ciklus azon pillanata, amikor valamennyi projekt- és finanszírozási megállapodás aláírásra került, és az azokban foglalt valamennyi szükséges feltétel teljesült.

¹⁶ A pályázati űrlapon alapuló és szükség esetén a projektkoordinátoroktól származó legfrissebb információk alapján kiigazított adatok.

¹⁷ https://ec.europa.eu/clima/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund/project-development-assistance_en

tanácsadási támogatás révén. A projektfejlesztési támogatás célja, hogy a kis léptékű projekteket és az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező tagállamokban megvalósuló projekteket támogassa, az Innovációs Alapból származó támogatások földrajzilag kiegyensúlyozott megoszlása érdekében. A projektfejlesztési támogatás nagy- és kis léptékű projektek számára egyaránt elérhető, és hozzájárulhat a pénzügyi lezárás elérésére és a működés megkezdésére vonatkozó esélyeik növeléséhez. Az Európai Beruházási Bankkal 2021 áprilisában került aláírásra a projektfejlesztési támogatás nyújtására vonatkozó hozzájárulási megállapodás, amelynek végrehajtása már folyamatban van.

Az egyes pályázati felhívások keretében legfeljebb 20 elutasított pályázat számára ajánlanak fel projektfejlesztési támogatást: az első nagy léptékű pályázati felhívás keretében 15 pályázat¹⁸ kapott 4,4 millió EUR értékű projektfejlesztési támogatást, az első kis léptékű pályázati felhívás keretében pedig 10 projekt részesült 1,7 millió EUR összegű projektfejlesztési támogatásban.

A projektfejlesztési támogatásban részesült projektek szintén a technológiai pályák széles skáláját fedik le: az energiaigényes iparágakban a zöld hidrogéntől és a szintetikus légijárműüzemanyagoktól egészen az energiatárolásig. A várakozások szerint ezek a projektek újra fognak pályázni az Innovációs Alap jövőbeli pályázati felhívásain, és így hozzájárulnak a finanszírozandó kiváló projektek állandó portfóliójának létrehozásához. Ami a földrajzi elhelyezkedést illeti, a projektfejlesztési támogatás hozzájárul az Innovációs Alap által támogatott projektek tagállamok közötti megfelelő elosztásához.

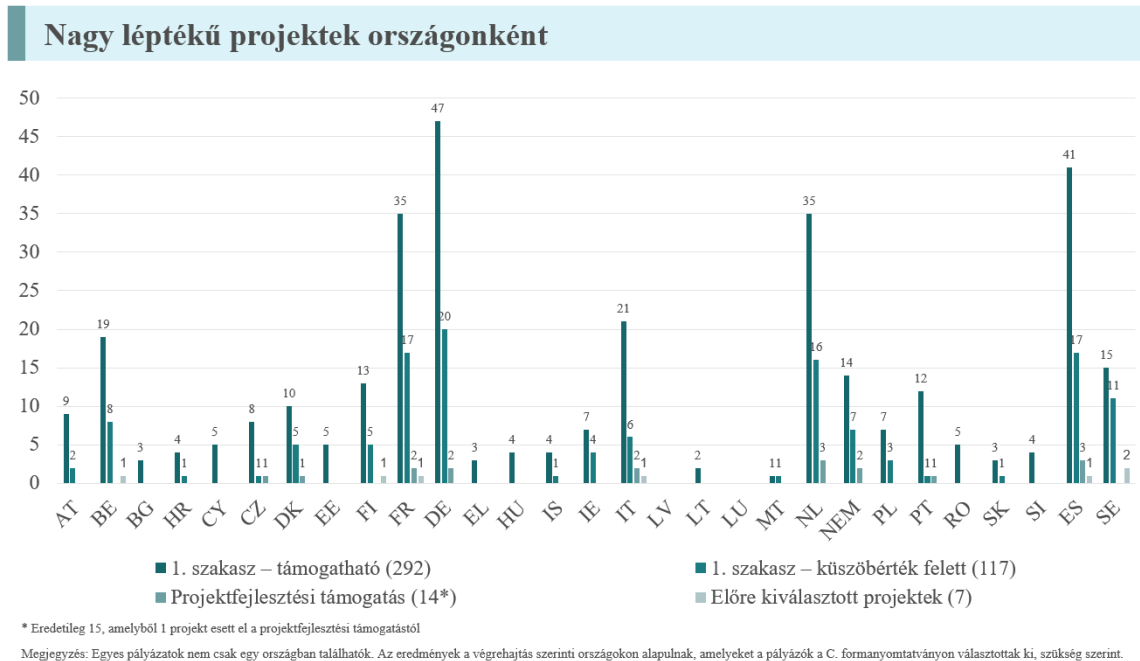
A jövőbeli pályázati felhívások célja, hogy még jobban kihasználják a projektfejlesztési segítségnyújtásban rejlő lehetőségeket az alulreprezentált országokban megvalósuló projektek és a kisebb pályázók támogatása céljából.

2.4.5. Földrajzi és ágazati egyensúly

Az Innovációs Alap célja, hogy élettartama során, 2030-ig elérje a földrajzi és ágazati egyensúlyt. Amint azt az alábbiakban bemutatjuk, a két lezárt felhívásra szinte minden tagállamból érkeztek pályázatok, sok tagállamban zajlik a projektfejlesztés, bár Kelet-Európában kisebb a részarányuk. Számos ágazatközi és határokon átnyúló projekt létezik, amelyek jelentős potenciállal rendelkeznek egész régiók és ágazatok dekarbonizációja terén, a nemzeti és ágazati határokon túl is.

¹⁸ 14 nagy léptékű pályázat írt alá projektfejlesztési támogatási megállapodást az EBB-vel, mivel egy projekt visszalépett az eljárástól.

8. ábra: Nagy léptékű projektekre vonatkozó első pályázati felhívás: pályázatok országok szerinti bontásban

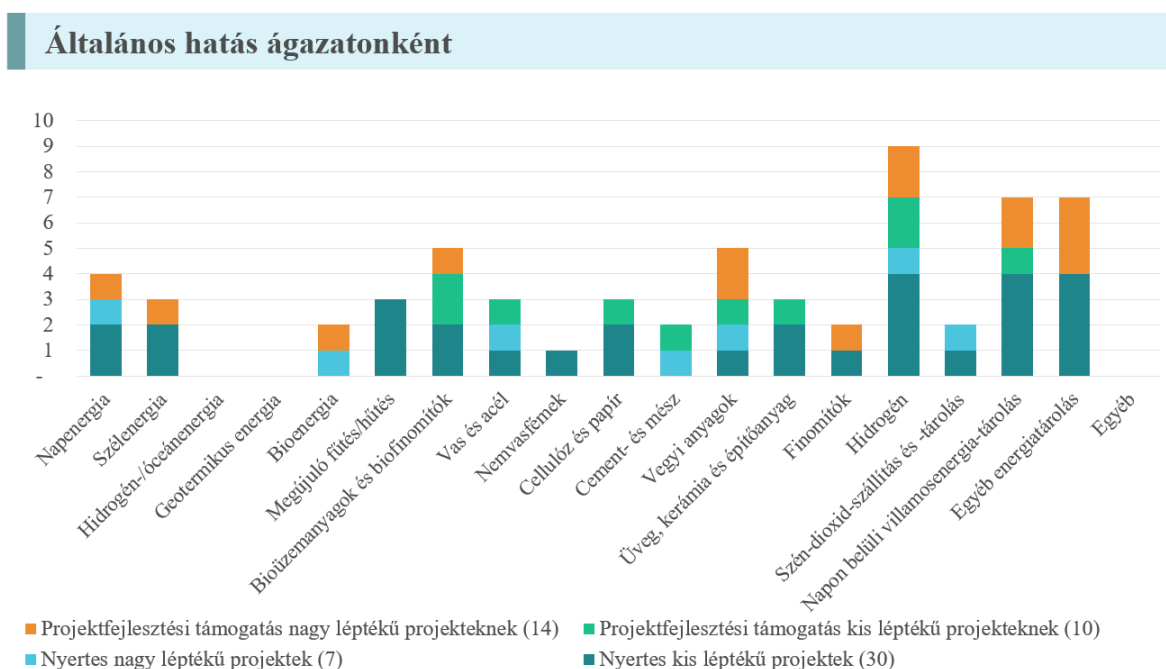

Az Alap végrehajtása során a Bizottság arra fog törekedni, hogy három konkrét módon támogassa a földrajzi egyensúlyt. Először is, a 7,5 millió EUR alatti költséggel járó kis léptékű projektekre vonatkozó rendszeres pályázati felhívások alkalmasabbak lehetnek a kisebb tagállamokban azon vállalatok számára, amelyek a tiszta technológiába való kisebb mértékű beruházásra törekednek. Másodsor, az Európai Beruházási Bank által a nagy- és kisprojekteknek nyújtott projektfejlesztési támogatás segítheti a vállalatokat abban, hogy jobb pályázatokat készítsenek elő, és növelheti esélyeiket arra, hogy az Innovációs Alapból támogatásban részesüljenek. Harmadsor, a Bizottság valamennyi uniós tagállamban, Izlandon és Norvégiában létrehozta az Innovációs Alappal foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontok hálózatát¹⁹, amely tájékoztatást tud nyújtani a potenciális pályázóknak az Alapról és annak az egyes tagállamokban rendelkezésre álló nemzeti finanszírozási eszközökkel és más uniós programokkal való kölcsönhatásáról.

Az első két pályázati felhívás keretében szinte valamennyi ágazat projektjei kaptak támogatást. A pályázó és a nyertes projekteknek a 2.4.2. szakaszban ismertetett technológiai útvonalai jól szemléltetik a tervezett projektek sokféleségét, és azt mutatják, hogy az Innovációs Alap valamennyi jelenleg támogatható és a jövőben potenciálisan támogatható ágazat hasznára válhat. Az Innovációs Alap például már támogatott a vízi és közúti közlekedés szempontjából releváns projekteket, és 2030-ig képes lesz támogatni az egész uniós gazdaság zöld átállását azáltal, hogy az energiatermeléstől az energiaigényes iparágakig, a közlekedésig, az épületekig és a mezőgazdaságig tiszta technológiai megoldásokat finanszíroz. Az alábbi ábra az Innovációs Alap eddigi hatását ágazatonként szemlélteti.

¹⁹ [Nemzeti kapcsolattartó pontok\(europa.eu\)](http://nemzeti.kapcsolattartopontok.europa.eu).

9. ábra: Az Innovációs Alap hatása ágazatonként

2.4.6. A projektek igényeihez igazított pénzügyi támogatás

Az Innovációs Alapból nyújtott támogatás a támogatott projektek piaci igényeihez és kockázati profiljához igazodik. Ez segít a további köz- és magánforrások bevonásában.

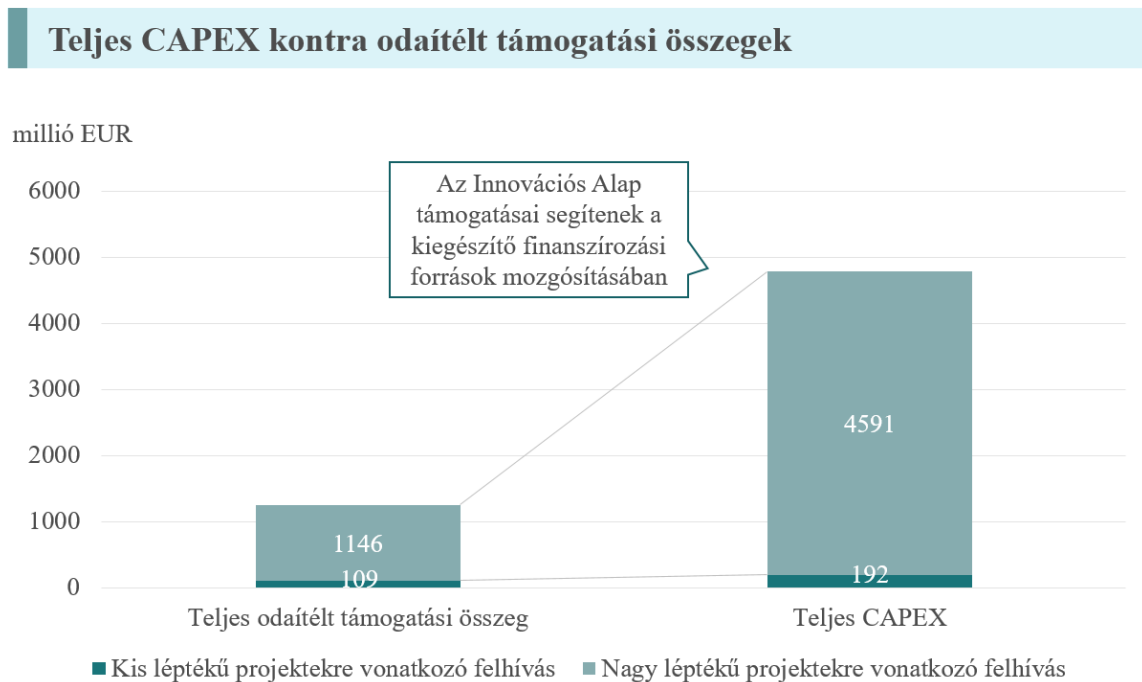
Az Innovációs Alap első két pályázati felhívására rendelkezésre álló eredeti költségvetést (1 100 000 000 EUR) teljes egészében elkülönítették, és túljelentkezés kezelésére a finanszírozási határozat által engedélyezett 20 %-os költségvetési rugalmasságot²⁰ is felhasználták.

A pályázók által a pályázataikban kiszámított és közölt összes várható tőkekiadás (teljes CAPEX) szolgál az Alapból nyújtott támogatások által mozgósított összes várható beruházási volumen helyettesítő mérőszámaként.

A 2020. évi pályázati felhívások keretében nyertes összes projekt esetében a CAPEX várhatóan 4 783 136 117 EUR-t tesz ki (ennek 91 %-a a nagy léptékű pályázati felhívás, 9 %-a pedig a kis léptékű pályázati felhívás keretében). A 12. ábra azt mutatja, hogy az Innovációs Alapból nyújtott támogatások a volumenüknél négyszer nagyobb beruházásokat fognak mozgósítani.

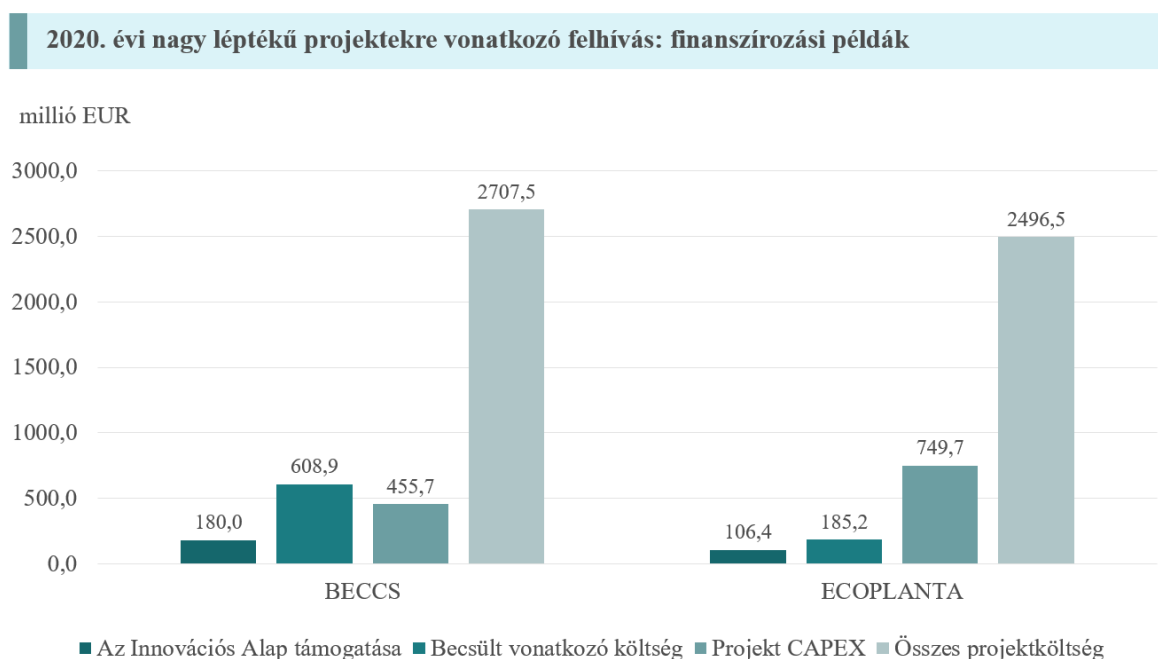
²⁰ https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/wp_innovfund-2020_en.pdf

10. ábra: Az Innovációs Alap első pályázati felhívásai keretében odaítélt támogatások teljes összege a CAPEX-hez képest

A nyertes projektek teljes várható CAPEX-összege jelentősen meghaladja az Innovációs Alap keretében odaítélt támogatásokat. Ez jól szemlélteti, hogy e tiszta technológiai megoldásokhoz további magán- és közberuházásokra van szükség, a vállalatok kötelezettséget vállaltak arra, hogy forrásokat keresnek zöld, innovatív megoldásaikhoz, és jól mutatja az Innovációs Alapból származó támogatások pozitív tőkeáttételi hatását.

11. ábra: Nagy léptékű projektekre vonatkozó első pályázati felhívás: finanszírozási példák

2.5. Hozzájárulás egyéb uniós szakpolitikai célkitűzésekhez

2.5.1. Körforgásos gazdaság, energiahatékonyság és megújuló energia

A nyertes projektek az európai zöld megállapodás keretében más környezeti előnyökkel is járnak az európai gazdaság számára, és támogatják a hidrogénnel, az ágazati integrációval és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos uniós stratégiákat. A nyertes projektek például a következőkre irányulnak:

- átfogó dekarbonizációs megoldások előmozdítása az energiaigényes iparágak számára, mint például az acéliparban a hidrogén-DRI²¹ vagy a cementiparban alkalmazott szén-dioxid-leválasztási, -hasznosítási és -tárolási megoldások,
- olyan megoldások kidolgozása, amelyek megkönnyítik a megújuló energiaforrások rendszerintegrációját, mint például a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia biztosítása a csúcsidőszakban a másodszeri felhasználású gépjármű-akkumulátorok használata révén,
- az ágazat-összekapcsolás és a zöld hidrogén előállítása révén történő közvetett villamosítás előmozdítása a nehezen villamosítható ágazatok számára,
- a körforgásos gazdaság és az energiahatékonysági elvek különböző szinteken történő alkalmazásának támogatása, például az anyagmaradványok újrafeldolgozása és az egyébként elveszett hő hasznosítása, valamint a különböző iparágak együttműködése révén, a fosszilis tüzelőanyagok helyettesítésének és további innovatív megújulóenergia-kapacitások – például a szélenergia, a napenergia és a geotermikus energia – bevezetésének támogatása.

2.5.2. Más ágazatokra továbbgyűrűző pozitív hatások

Míg az Innovációs Alap célja az energiaágazat és az ipari ágazatok dekarbonizációjának a megújuló energiahordozók – többek között a hidrogén és a szintetikus üzemanyagok – előállítása és használata révén történő támogatása, az Innovációs Alap a jelenleg a kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá nem tartozó ágazatokban – például a tengeri, közúti és vasúti közlekedésben és a mezőgazdaságban – alkalmazható projektek széles körét tudta támogatni:

- új ágazatok és/vagy piacok fejlesztésének támogatása: például hidrogén előállítása kibocsátásmentes szállításhoz (H2 VALCAMONICA és ZE PAK green H2) vagy a fosszilis alapú műanyagok helyettesítése (TLP Production),
- a tengeri szállítás dekarbonizációja alacsony szén-dioxid-kibocsátású, biocseppfolyósított földgáz (bio-LNG) előállítása révén, a hagyományos tengeri üzemanyagok helyettesítése érdekében (FirstBio2Shipping). Három másik releváns projekt projektfejlesztési támogatás révén részesül támogatásban: teherfuvarozásban használt, akkumulátort és üzemanyagcellát kombináló tolóhajó (HyPush); egy innovatív szélmeghajtású technológiával felszerelt nagy méretű vitorlás üdülőhajó (WAVE) és egy nagy léptékű üzemanyagcella-rendszerrel meghajtott

²¹ Hidrogénnel direkt redukált vas.

kibocsátásmentes hajó kizárólag megújuló forrásokból származó zöld hidrogént fog használni (HYDROGEN EU-ROPAX),

- a mezőgazdaság támogatása olyan integrált, nagy teljesítményű fotovoltaikus öntözőrendszerekkel (PVI), amelyek nem igényelnek tartalék akkumulátorokat, és jelentősen csökkentik a vízelosztó infrastruktúra integritásával kapcsolatos kockázatokat (CO2-FrAMed),
- hozzájárulás a közlekedési infrastruktúra kibocsátásainak csökkentéséhez: egy tengeri kikötő (GREENMOTRIL) és egy repülőtér (PIONEER) maximalizálni fogja megújulóenergia-felhasználását.

2.5.3. Társadalmi és gazdasági előnyök

A nyertes projektek olyan társadalmi és gazdasági előnyökkel is járnak, mint az új ágazatok fokozott növekedése (pl. zöld hidrogén előállítás), minőségi munkahelyek teremtése a zöld átállás során, a helyi gazdaságok támogatása, valamint a különböző iparágak közötti együttműködés az innováció és a fenntarthatóság előmozdítása érdekében. Emellett konkrét gazdasági előnyökhöz vezetnek például azért, hogy csökkentik az új technológiák és termékek árát, és új piacokat hoznak létre. Az Innovációs Alap segíthet a méltányos zöld átállás szociális és munkaerőpiaci vonatkozásainak kezelésében is.

2.5.4. Szinergiák más finanszírozási eszközökkel

Az Innovációs Alap célja, hogy szinergiákat biztosítson más beruházástámogatási eszközökkel, például az InvestEU-val vagy az Európai Beruházási Bank hitelezési programjaival, valamint más releváns uniós finanszírozási programokkal, például a Horizont Európával vagy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközzel.

INVESTEU PROGRAM

Mivel a további köz- és magánforrások bevonása az Alap lényeges célkitűzése, fontos, hogy szinergiák jöjjenek létre az InvestEU-val, amely az EU-nak a helyreállításhoz, a zöld növekedéshez, a foglalkoztatáshoz és a méltányos átálláshoz szükséges beruházások (hitelek és más típusú támogatások révén történő) támogatását szolgáló kiemelt eszköze. Bizonyos projektek esetében lehetőség van az InvestEU és az Innovációs Alap finanszírozásának kombinációjára is. Ezen túlmenően az Európai Beruházási Bank az InvestEU program keretében végrehajtja az úgynevezett „zöld átállás” tematikus terméket²². A „zöld átállás” termék a fenntartható infrastruktúrára, valamint a kutatásra, innovációra és digitalizációra vonatkozó szakpolitikai kereteken belül támogatható, magas szakpolitikai hozzáadott értékkel rendelkező, rendkívül kockázatos projektek számára lesz elérhető. A termék az Innovációs

²² EBB: *A tematikus hatásfinanszírozás relevanciája az Innovációs Alapból támogatható projektek szempontjából (Relevance of Thematic Impact Finance for Innovation Fund eligible projects)* (2021. július 6. – az IFEG 8. ülésére készült prezentáció). Elérhető a következő internetcímen: https://ec.europa.eu/clima/system/files/2021-07/20210706_ifeg_4_en.pdf

Alap kiegészítő támogatásából²³ fog részesülni, amelynek célja az energetikai és az ipari ágazat mélyreható dekarbonizációs projektjeinek további támogatása.

Az EU-Breakthrough Energy Catalyst (BEC) partnerség lehetővé teszi a zöld átállás termék hatásának növelését. Ez a partnerség az Európai Bizottságot, az Európai Beruházási Bankot és a [Breakthrough Energy Catalyst](#)²⁴-et foglalja magában. A felek a glasgow-i COP26 konferencián egyetértési megállapodást írtak alá. A partnerség célja, hogy 2022 és 2027 között akár 820 millió EUR (1 milliárd USD) összeget mozgósítson innovatív projektekre az EU-ban.

Januárban a Breakthrough Energy Catalyst Europe pályázati felhívást tett közzé²⁵ nagy léptékű projektekre vonatkozóan. A felhívás a tiszta hidrogénre, a fenntartható légijármű-üzemanyagokra, a közvetlenül a levegőből történő leválasztásra és tárolásra, valamint a hosszú távú energiatárolásra összpontosít. A partnerség uniós finanszírozása a következő forrásokból származik: [Horizont Európa](#)²⁶ (vissza nem térítendő támogatások formájában, amelyeket kiválasztott műveletekhez vegyes finanszírozásként lehet felhasználni) és az [Innovációs Alap \(az EBB-hitelek kockázatmentesítése céljából rendelkezésre álló uniós garancia kiegészítéseként\)](#), amelynek irányítása az [InvestEU GT terméke](#) keretében zajlik. A katalizáló finanszírozás (támogatások és tőkefinanszírozás formájában) filantrópoktól és vállalatoktól származik. Mind az Európai Beruházási Bank, mind a Breakthrough Energy Catalyst azonos összegű finanszírozást biztosít a projektek számára.

PÉLDÁK A NYERTES PROJEKTEK ÁLTAL ELÉRT SZINERGIÁKRA

A más uniós programokkal való eredményes és működő – különösen a kutatási és innovációs eredmények gyorsabb terjesztésének és elterjedésének előmozdítását, valamint a közös célkitűzések és a közös tevékenységi területek megvalósításának lehetővé tételét szolgáló – szinergiák a különböző uniós programok célkitűzéseiben gyökereztek.

Az Innovációs Alap pályázati felhívásainak első fordulója keretében nyertes projektek közül több már bizonyítja az Alap és más uniós és nemzeti finanszírozási mechanizmusok közötti erős szinergiákat:

- hat projekt a Horizont Európa elődprogramjai, azaz a Horizont és a hetedik keretprogram keretében támogatott előzetes munkára épül (CarBatteryReFactory, CO2-FrAMed, GtF, Silverstone, TLP és TANGO),
- három projekt részesült más uniós eszközök, például a NER300-ból, a LIFE programból és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz közlekedési pályázati

²³ A [Bizottság C\(2021\) 7404 határozata](#) (2019. október 19.) az Innovációs Alappal összefüggő tevékenységekről, amely a 2021. évi finanszírozási határozatként és a második pályázati felhívást meghirdető határozatként szolgál, valamint annak [melléklete](#).

²⁴ <https://www.breakthroughenergy.org/scaling-innovation/catalyst>

²⁵ [Az EU és a Catalyst program közötti partnerség: Az úttörő zöld technológiai projektekre vonatkozó pályázati felhívás indul | Európai Bizottság \(europa.eu\)](#).

²⁶ A Horizont Európa létrehozásáról szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/695 európai parlamenti és tanácsi rendelet IV. mellékletének 15. cikke részletezi az Innovációs Alap és a Horizont Európa közötti szinergiákat, a Horizont Európa végrehajtását szolgáló egyedi program létrehozásáról szóló, 2021. május 10-i (EU) 2021/764 tanácsi határozat 5.1. szakasza pedig megállapítja az Innovációs Alap és a Horizont Európa program 5. klasztere közötti kiegészítő jelleg szükségességét.

felhívásából származó támogatásból (CCGeo, FirstBio2Shipping és HELEXIO line), valamint

Ettől eltekintve a hét nagy léptékű projektből öt már részesült pénzügyi támogatásból vagy tervez pénzügyi támogatást igényelni a nemzeti vagy regionális hatóságok részéről (Kairos-at-C, BECCS az STHLM-nél, K6, HYBRIT demonstráció és SHARC). A pénzügyi támogatások az EUMSZ 107. cikke értelmében állami támogatásnak minősülhetnek. A Bizottság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik az állami támogatási intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségének értékelésére vonatkozóan, és a tagállamoknak az EUMSZ 108. cikke alapján be is kell jelenteniük az ilyen támogatásokat.

2.5.5. A tiszta technológiai megoldásokkal kapcsolatos tudásmegosztás

A költségcsökkentés és a tiszta technológiák Európa-szerte történő gyorsított kereskedelmi hasznosításának biztosítása érdekében az Innovációs Alap támogatja a tiszta technológiai megoldásokkal kapcsolatos tudásmegosztást a projektek és az érdekelt felek között.

A felhatalmazáson alapuló rendelet előírja, hogy a támogatási megállapodásoknak a támogatás kedvezményezettje általi tudásmegosztástól kell függeniük. A projektgazda a teljes projektciklusra kiterjedő tudásmegosztási tervet nyújt be a pályázati szakaszban. Ezek a tudásmegosztási követelmények döntő fontosságúak a közérdek védelme szempontjából, ugyanakkor tiszteletben tartják a bizalmas üzleti adatok nyilvánosságra hozatalának tilalmát. Megkönnyítik a bevált technológiák piaci penetrációját, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású termékek nagyüzemi előállítására és használatára való átállás során felmerülő kockázatok csökkentését. A tudásmegosztásnak a támogatás odaítélésekor kell kezdődnie annak érdekében, hogy kihasználhassák a felmerült kihívásokkal kapcsolatos tanulságokat és az azok leküzdésére irányuló stratégiákat a támogatás odaítélése és a pénzügyi lezárás közötti kritikus szakaszban, valamint a pénzügyi lezárás és a működés megkezdése között. A tudásmegosztásról szóló első jelentéseket a nyertes projektek várhatóan 2022–23-ban nyújtják be. Később, a működési szakaszban a tudásmegosztásra irányuló törekvések a projektek technológiai bevezetésére fognak összpontosítani.

2020-ban és 2021-ben több mint 10 virtuális rendezvény sikeresek megszervezésére került sor, amelyek célja az érdekelt felek abban történő támogatása volt, hogy jobban megértsék a tiszta technológiai megoldásokkal összefüggő jelenlegi és potenciális fejlesztéseket az EU-ban, mint például az innovatív tiszta technológiai projektek számára szervezett, „A NER300-tól az Innovációs Alapig” című tudásmegosztó rendezvény²⁷, a tiszta technológiák finanszírozásáról szóló konferenciák²⁸, az Alappal összefüggő pályázati eljárásról és a levont tanulságokról szóló webináriumok²⁹, valamint egy, az Innovációs Alappal összefüggő esemény a 2020-as fenntartható energia hete keretében. A Bizottság rendszeres találkozókát szervezett az Innovációs Alap szakértői csoportja számára, hogy megvitassák a tagállamokkal

²⁷ [A NER 300-tól az Innovációs Alapig: tudásmegosztás innovatív tiszta technológiai projektek számára \(europa.eu\)](https://europa.eu).

²⁸ [Az innovatív tiszta technológiák finanszírozásáról szóló első virtuális konferencia \(europa.eu\)](https://europa.eu).
[Hogyan segítheti az Innovációs Alap az innovatív, tiszta technológiákkal kapcsolatos kis léptékű projekteket? \(europa.eu\)](https://europa.eu).

[Az európai zöld megállapodás megvalósítása: A tiszta technológiák finanszírozása az Innovációs Alap segítségével \(europa.eu\)](https://europa.eu).

²⁹ [Események és webináriumok \(europa.eu\)](https://europa.eu).

és az ágazat képviselőivel az Alap végrehajtását és jövőbeli irányvonalait. Emellett az Éghajlatpolitikai Főigazgatóság és/vagy a CINEA több, harmadik felek által szervezett rendezvényen is részt vett az Alap ismertségének növelése érdekében.

2.6. Az 1031/2010 rendelet 24. cikkének (3) bekezdésében említett felülvizsgálat

Az 1031/2010/EU rendelet (más néven árverési rendelet) 24. cikke (3) bekezdésének második albekezdése szerint a Bizottság két évente felülvizsgálja az Innovációs Alap részére árverés útján értékesítendő kibocsátási egységek mennyiségét, különös figyelmet fordítva „a jövőbeli pályázati felhívásokhoz rendelkezésre álló támogatásra, az innovációs alapból projektfejlesztési támogatás céljára nyújtott támogatásra rendelkezésre álló maximális összegre, az Innovációs Alapból nyújtott támogatás teljes összegéből a Bizottság által a kis léptékű projekteknek szóló pályázati felhívásra fenntartott részre, a nyertes projektek számára előirányzott támogatásra, valamint a kifizetésre és a visszafizetési rátára”.

E jelentés aktuális része képezi az első ilyen felülvizsgálatot.

Az egyes pályázati felhívásokra rendelkezésre álló összeget, beleértve a projektfejlesztési támogatásra rendelkezésre álló maximális összeget is, az egyes finanszírozási határozatokban és a felhívások szövegében határozzák meg. Az alábbi ábra a 2020. évi finanszírozási határozatot³⁰ foglalja össze.

12. ábra: 2020. évi finanszírozási határozat

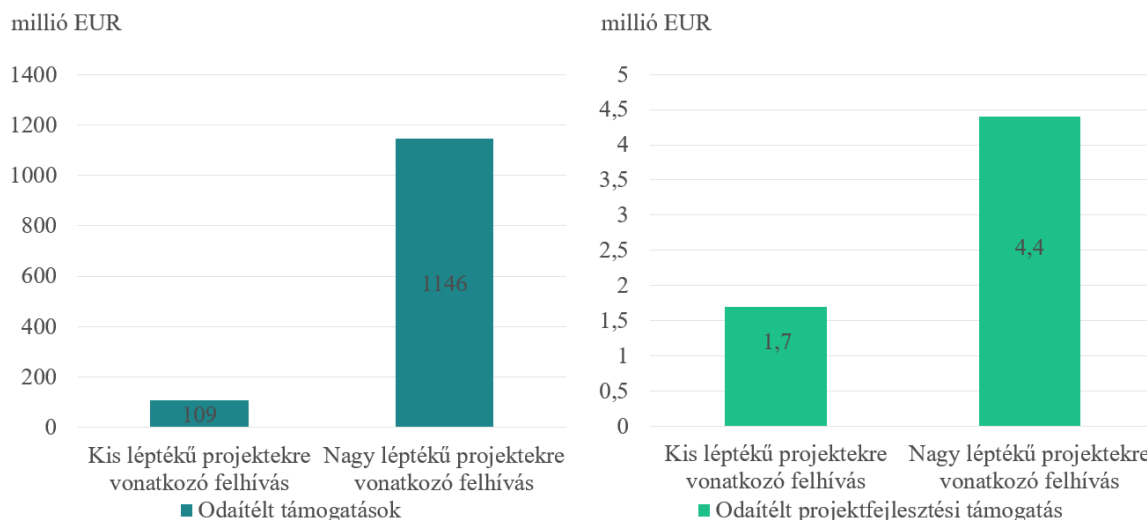
1) [A Bizottság határozata a 2020. július 2-i C\(2020\) 4352 határozatnak a kis léptékű projektekre vonatkozó pályázati felhívás 2020. évi közzététele tekintetében történő módosításáról](https://ec.europa.eu/clima/system/files/2020-12/c_2020_8188_en.pdf) < https://ec.europa.eu/clima/system/files/2020-12/c_2020_8188_en.pdf >

Az alábbi grafikon az egyes felhívások keretében odaítélt támogatások és projektfejlesztési támogatások teljes összegét ábrázolja.

³⁰ [A Bizottság határozata a 2020. július 2-i C\(2020\) 4352 határozatnak a kis léptékű projektekre vonatkozó pályázati felhívás 2020. évi közzététele tekintetében történő módosításáról.](https://ec.europa.eu/clima/system/files/2020-12/c_2020_8188_en.pdf)

13. ábra: Vissza nem térítendő támogatások és projektfejlesztési támogatások összege az egyes felhívások keretében

Első felhívás: projektfejlesztési támogatás és odaitélt támogatások

Az alábbi táblázat az Innovációs Alap számára 2020-ban és 2021-ben árverésre bocsátott kibocsátási egységek számát, valamint az Innovációs Alap számláján 2022. május közepén rendelkezésre álló forrásokat (EUR) foglalja össze.

	2020 vége	2021 vége	2022. május 13.
A kibocsátási egységek száma	50 000 000	40 000 000	15 582 000
Rendelkezésre álló eszközök (névérték, millió EUR)	1 335 841 072	4 146 382 569	5 434 617 254

A rendelkezésre álló eszközök közé tartoznak az első két pályázati felhívás keretében vissza nem térítendő támogatásban részesülő projektekre lekötött összegek. Az Innovációs Alap projektjei esetében még nem került sor kifizetésre.

Összességében az Innovációs Alap kibocsátási egységeinek árverés útján történő értékesítésének üteme megfelel a tiszta technológiákkal kapcsolatos projektek igényeinek. A REPowerEU terv keretében az a döntés született, hogy a Bizottság idén ősszel megkértszerezi, azaz körülbelül 3 milliárd EUR-ra emeli az Innovációs Alap 2022. évi nagy léptékű pályázati felhívására rendelkezésre álló finanszírozást. Külön REPowerEU ablakok kerülnek bevezetésre a következők támogatására: 1. villamosítás és hidrogénalapú alkalmazások az iparban, 2. tiszta technológiájú gyártás és 3. közepes méretű kísérleti projektek a rendkívül innovatív megoldások validálására.

3. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

Az Alap első két pályázati felhívása nagy érdeklődést váltott ki a vállalkozások részéről, és olyan pályázatok kerültek benyújtásra, amelyek messze meghaladják az egyes felhívások rendelkezésre álló költségvetését, ez pedig erős versenyt teremtett a tiszta technológiákkal

kapcsolatos projektek között. Ez egyértelműen azt mutatja, hogy a tiszta technológiákkal kapcsolatos projektek portfóliója erős és változatos, amelyeket az Alap a következő pályázati felhívásaiban támogathat, ez pedig a költségvetés további emelését teszi szükségessé. A nagy léptékű projektekre vonatkozó harmadik pályázati felhívást 2022 őszére tervezik.

A kis léptékű projektekre vonatkozó felhívások egyedülálló szerepet játszanak a kisebb (2,5 és 7,5 millió EUR közötti) tőkeköltségű, de az új ágazatokban és a kisebb uniós tagállamokban dekarbonizációs potenciállal rendelkező projektek támogatásában. A 2022. március 31-én megnyitott, 100 millió EUR-s költségvetéssel rendelkező, kis léptékű projektekre vonatkozó második pályázati felhívásra 2022. augusztus 31-ig lehet projekteket benyújtani.

Az Innovációs Alap már az első két pályázati felhívás és a projektfejlesztési támogatásban részesülő projektek révén is tudta támogatni a támogatható ágazatok és országok projektjeit. Az Alap számos eszközzel rendelkezik a támogatásban részesülő projektek földrajzi és ágazati egyensúlyának további ösztönzésére. Ott van még az ígéretes, de még nem kidolgozott projektek számára az Európai Beruházási Bank által biztosított projektfejlesztési támogatási eszköz, a nemzeti kapcsolattartó pontok hálózata, az egyes felhívások esetében a pályázók kérdéseire válaszoló ügyfélszolgálat, a több célzott webinarium és információs nap, valamint az önellenőrzési kérdőív. Ezek az eszközök bizonyítottan segítik a vállalatokat az Alappal kapcsolatos pályázataik elkészítésében. Az Alap földrajzi és ágazati egyensúlyának javítása érdekében Bizottság továbbfejleszti és kihasználja ezeket az eszközöket.

Ami az irányítást illeti, a felelősségi körök (az Európai Bizottság, az Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség, az Európai Beruházási Bank és a tagállamok közötti) egyértelmű meghatározása, valamint az e szervek közötti együttműködés lehetővé tette az Innovációs Alap eredményes végrehajtását az előírt határidőkön belül. .

A REPowerEU-közlemény³¹ az Alapot az ipari dekarbonizáció felgyorsításának egyik kulcsfontosságú eszközeként ismerte el, és három irányvonalat vázolt fel.

Először is, a magasabb szén-dioxid-ár miatti bevételnövekedés nagyobb összegű pályázati felhívásokat tehet lehetővé. Az első pályázati felhívások tapasztalatai alapján a tervezett projektek azt mutatják, hogy a piac fel tudja használni a rendelkezésre álló költségvetésnövekedést, miközben fenntartja azt a megközelítést, hogy csak rendkívül innovatív, nagy hatású és piackész projektek részesülnek finanszírozásban.

Másodszor, az Innovációs Alap bővítheti a tiszta technológiákkal kapcsolatos projektek támogatására szolgáló eszközök portfólióját. Például az egyes technológiai kosarakra vonatkozó uniós szintű versenyeztetési mechanizmus (pl. különbözeti ügyletek vagy karboncsökkentési célú szerződések) hatékony eszköz lehet az alacsony szén-dioxid-kibocsátású megoldások előállításának és költséghatékony alkalmazásának ösztönzésére. Ezt az eszközt a Bizottság már az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag részeként is javasolta.

³¹ COM(2022) 108, REPowerEU: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért.

Harmadszor, az alulról felfelé építkező és kiválóságon alapuló megközelítés megőrzése mellett az Innovációs Alap jobban összpontosíthat a stratégiai prioritásokra, amint azt a REPowerEU terv is megfogalmazza³².

³² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A REPowerEU terv, COM(2022) 230.